

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja 1., 10. in 20. dne vsaciga mesca na celi poli, in velja po pošti za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., v tiskarnici sprejemana na leto 2 gld. 60 kr. in na pol leta 1 gld. 30 kr., ako uni dnevi zadenejo v nedeljo ali praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XVI.

V Ljubljani 20. svečana 1863.

List 6.

Mislí pred sv. Križem.

Pred svetim križem rad stojim,
Pa grešnik — prašat' se bojim:
Kak rešim dušo svojo? —
Mi pravi s križa moj Gospod:
Po ozki pot' pokore hod'!
Boš rešil dušo svojo.

Bo Bog odpustil meni res
Prehudih grehov mojih zmés.
Opral mi dušo mojo? —
Spet pravi, ki lagat' ne zna:
Kdor se kesá in greh spozná,
Si reši dušo svojo.

Jest ver'jem to, de Božji Sin,
Na križu mož si bolečin
Za bogo dušo mojo. —
Le ver'vaj to, in ki sim dal
Življenje za te, ti opral
Bom tudi dušo tvojo.

To upam, al — ko sodil boš,
Obisti, serce gledal boš:
Kak rešim dušo svojo? —
Duhovniku odpri sercé,
Spovej na tanko grehov se:
Boš rešil dušo svojo.

In če duhoven mest' Boga
Odvezo sveto meni dá,
Je varna duša moja? —
Ogibaj se priložnosti,
In zadostuj po zmožnosti:
Bo varna duša tvoja.

Oh, to obljubil sim večkrat,
Pa storil se nobenikrat,
Kak' rešim dušo svojo? —
Sovraži svet in ljub' Boga,
Ga ljubi 'z serca celiga:
Tak rešiš dušo svojo.

Al duša moja vredna je,
De toliko tirja Bog od nje,
De Njemu bi se vdala? —
De misli si, kar veš in znaš,
Ti cene take ne poznaš,
De b' dušo ti plačala.

Gospod, če duša tolik' veljá,
O naj mi Tvoja milost dá,
De rešim dušo svojo! —
Naj Tvoja roka res pelja
V Tvoj raj me očiseniga:
Tak rešim dušo svojo.

Ant. Namre.

J E R N E J,

po Božjim usmiljenji in po milosti apostoljskiga sedeža
škof ljubljanski.

vsim vernim ljubljanske škofije zveličanje
in blagoslov v Gospodu!

(Konec.)

Kakšen pa je ta mir, ki so ga preroki več sto let napovedovali, preden je njegov začétnik Jezus Kristus na svet prišel, ki so ga ob njegovim rojstvu nebeški duhovi slavili, ki ga je včlovečeni Bog s kervjo in smertjo zapečatil, ki ga je po vstajenji ko prvo vdeleženje svojiga veličastva, ko sad svoje čudovite zmage čez smert in greh dal ljudem v dar? Kaj je ta mir? V čem je ta mir? Sv. Avgustin prav: „Mir je pokoj popolnoma popravljeniga reda.“ Premislimo bolj na tanko te besede slovečiga cerkveniga učenika. Vsak zmed vas naj si misli svojo hišo. Vsaka hiša potrebuje gospodarja, kateri delo ukazuje, med domače razdeluje, na njih pridnost gleda, leniga spodbuduje, nevedniga podučuje, nerodniga zavračuje. Če je gospodar moder, dobrovoljin, pridin in previdin, če ga vsi domači spoštujejo, mu upajo, njegovo voljo zvesto

spolnujejo, hiša dobro stoji. V taki hiši se za vse potrebe dovolj skerbi, nobeden ni zanemarjen, nobeden ni z delam preobložen, nobeden nobeniga ne zadržuje, v taki hiši ni prepira, ni krega, je pa vse zadovoljno in veselo. Vse je v nar lepšim redu, in zavolj tega reda je pokoj, in ta iz reda izhajoci pokoj pri vsi delavnosti posamnih domačih ljudi je pravi mir, ki je hiši v srečo. Zdaj pa premislite, de smo mi ljudje vsi otroci velike hiše, ki se tukaj svet imenuje, tam pa nebesa. Te vidne in nevidne hiše Stvarnik in Gospod je vsigamogočni, neskončno dobrotljivi Bog, kateri je svoje brezšteviline dari mnogoterno razdelil; enimu je dal pet talentov, drugimu dva in tretjemu le en talent, de slehern prejeti dar s pridnostjo množi in tako večniga Boga povečuje. Neskončni Gospodar je moder in dobrotljiv, in je vse prav naredil. Človeku je dal pamet in ga je podučil, de more obriga in modriga Gospodarja spoznati in njegovo voljo umeti. Kaj se pač bolj spodobi, kakor de se neskončno dobrotljivimu Očetu radi podveržemo, de ga ko nar veči dobroto spoznamo, de si prizadevamo njegovo presveto voljo povsod in vselej spolniti, in de smo s takim obnašanjem podobni dobro uravnani družini? De Stvarnik gospoduje, stvar pa je pokorna, vam je gotovo prav. V tem je red, in v tem redu je mir, ki nam ga je Jezus Kristus zaslužil in dal. S tem miram je Bog vstvaril perviga človeka v raji. Ker pa Adam Stvarniku ni hotel pokoren, ampak enak biti, je pravi red razdel in tako mir zgubil za se in za svoje mlajši. Kako malo miru je odtistihmal na svetu, beremo v vsih bukvah, in skušamo vsak dan v svojim življenji. Kolikor bolj se v mislih napihujemo, Boga in njogovo postavo zapušamo, toliko manj miru imamo.

Ljudje si ne morejo praviga miru dati. Še tistiga miru, ki ga vojska razdira, si ne moremo v prid obračati; zakaj večidel se ob miru greh s tako močjo razširja, de vojska in vse njene nadloge morajo nad spridene ljudi priti, de se zopet k Bogu vernejo. Svet tedaj ne more dati praviga miru. Zato se je Sin Božji včlovečil, de je ljudem pravi mir z nebes prinesel. V Jezusu Kristusu se je Bog razodel in njegova presveta volja. Kdor Sina pozna, pozna tudi Očeta. „Kdor mene vidi,“ pravi Kristus, „vidi tudi Očeta; zakaj jez sim v Očetu, in Oče je v meni.“ Kristus nas je popolnoma podučil, kaj Bog od nas hoče, in nam je dal v svojim življenji nar lepši zgled popolnoma pokorsine do Očeta; s svojim življenjem, s svojim terpljenjem in s svojo smertjo nam je pa tudi tiste gnade zaslužil, ki nam moč dajo Božjo voljo vselej dopolniti. Tako je Kristus vse storil, de se je pravi red povernil, de namreč Stvarnik gospoduje,

stvar pa je pokorna, de bi tako vsi k pokoju in tedaj k pravemu miru prišli.

Naš Odrešenik je imel ta mir popolnoma v sebi; zakaj on je bil z Očetam eno, njegova jed je bila, de je Očetovo voljo spolnoval; zato je prišel na svet in se je večlovečil. Zato je tudi rekel učencam: „Mir vam zapustim, svoj mir vam dam, ne, kakor ga svet daje.“ Svet ima mir le na jeziku. Ker hoče svet sam sebi Bog biti, ker po svojim pregrešnim poželenji živi, ker Božje volje ne pozna in je tudi noče poznati, nima praviga miru in ga tedaj tudi dati ne more. Naš Zveličar je pa imel pravi mir v sebi; torej ne reče samo: „Mir vam dam,“ ampak: „Mir vam zapustim, svoj mir vam dam,“ mir namreč, kateri je v tem, de svojo voljo v vsih rečeh popolnoma Bogu podveržete, de prav resnično iz dna svojiga serca govorite: Oče, zgodi se tvoja volja! Nikoli pa prav resnično ne porečemo: Oče, zgodi se tvoja volja! ako nismo z Jezusom tako tesno sklenjeni, de živi on v nas, in mi v njem, kar pa ni mogoče brez žive vere. Zato prav lepo govori sv. Avguštín: „Mir, ki nam ga je Kristus prinesel, je pokoršina, ki jo vera pod večno postavo uravnava.“ Prav uravnana pokoršina je popolna, je nespremenljiva, ne dela razločka, nič nejevoljno ne opravlja, ampak vse z veseljem. Njeniga pokoja nič ne moti ne skušnjava, ne bridkost, ne posvetno veselje; zakaj uterjena je v Gospodovi moči. Ona ne pozna druge dobrote, kakor le Gospod Boga, in ta mir, ta pokoršina je po besedah sv. Avguštína red svete ljubezni, ki v vsih rečeh Gospoda iše, Gospoda tudi najde, in z Bogom zmiram sklenjena nikdar ne more nesrečna biti; zakaj njena prava nesreča bi bila le zguba Narvišiga, kteriga pa ljubezni nihče vzeti, torej tudi njeniga miru nobena nadloga podreti ne more. Ta mir, ker je red svete ljubezni, je tudi Božje kraljestvo v pozemeljskem življenji, za kar vsak dan prosimo: Pridi k nam tvoje kraljestvo! Ta mir je tudi popolnoma pravičnost, ker se s pokoršino do Božje volje pravičnost doseže.

Ljubi kristjani! Bog daj, de bi ta Kristusov mir vedno kraljeval v vaših srcih! Kakšno notranje veselje bi neprenehama v sebi imeli in bi se tedaj nikdar ne dali zapeljati na krive pota, kjer vas le reva in žalost čaka! Prav lepo govori sv. Avguštín: Kdor nima miru v svojim sercu, njega ne more veseliti, sam seboj pečati se, sam seboj hoditi. Želje in strasti ga gonijo dalje in dalje v razveselovanje, v neumnosti, razuzdanosti in nerodnosti vnanjiga sveta, ker sam v sebi ne dobi nič dobriga, nič resničniga, nič zadostivniga. Grešnikova sreča je v tem, de sam sebe mami. To je pa nar večí nesreča. Strašna slepota je, v sebi čutiti neugasljivo željo po sreči, pot k pravi sreči prav blizo pred očmi imeti, in vendar sreče iskati po grešnih potih, kjer se gotovo le reva nahaja. V nespameti je ni modrosti, v smerti ga ni življenja. Ti, ki si sodedič Jezusa Kristusa, kako te more veseliti po živinsko živeti! Kristusoviga miru išimo vse dni svojiga življenja, Kristusov mir v sebi čedalje bolj uterdujmo in spopolnujemo; zakaj nikdar ne smemo pozabiti, de je Kristus nam v zgled mogel terpeti, de je šel v veličastvo svojiga Očeta. Kdor je v resnici Jezusov učencec, hodi za Jezusom, dobro vedoč, de Kristusoviga miru na zemlji ne more imeti brez vedniga vojskovanja z graham, ki v njegovim umerljivim telesu prebiva, tedaj ne brez zatajevanja samiga sebe. Mir brez vsiga notranjiga vojskovanja bomo vživali v večnim zveličanji. Tukaj nam je vedno treba govoriti: „Hvaljen bodi Gospod, moj Bog, ki uči mojo roko za boj, in moje perste za vojsko. (Ps. 143. 1.)

Angelji so oznanovali mir ob rojstvu našiga Zveličarja, desiravno je že ob rojstvu nastopil pot terpljenja proti gori Kalvarii; in ko je naš Zveličar po svojim vstajenji učencam zopet svoj mir dajal, jim je kazal z žebli prebodene roke in s sulico prebodeno stran, ter je ob enim govoril imenitne besede: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jez vas pošljem.“ Prebodene roke so prav očitno kazale, de je nebeški Oče svojiga edinorojeniga Sina zato na svet poslal, de je za grehe sveta terpel in umerl. Ljubi kristjani! nikdar ne pozabimo te resnice! Naš Zveličar je bil brez vsiga greha. Terpel je le za naše grehe. Ljubezn do nas ga je ranila. Koliko bolj moramo mi, ki smo vsi grešniki, tukaj na zemlji pripravljani biti za terpljenje! S kolikor večim veseljem na tem svetu terpimo, toliko večí je mir v nas, ker smo tako Jezusu čedalje bolj podobni. Bodimo prepričani v vsih krizih in težavah, de Bog za naše vojskovanje vé, de nam Bog pomaga, de nas hoče za zmago večno zveličati. Zaupajmo tedaj, nikar se ne utrudimo, nikar serčnosti ne zgublajmo. Kristus je po terpljenji častitljiv od smerti vstal in sedi sedaj na desnici svojiga Očeta v nebeškem veličastvu. Tudi mi pridemo tje, ako za Jezusom zvesto hodimo. Torej zaupajmo in svet premagujmo; potem naš zveličanski mir ne bo nikdar jenjal. Ta misel bodi naša priprava za velikonočne praznike na zemlji, še bolj pa za veliko nedeljo v večnosti. Bodimo tedaj zvesti in pokorni otroci Jezusove cerkve, vestno spolnujemo njene zapovedi, ktere niso težke za nje, kateri imajo pravo ljubezen. Spolnujemo tedaj tudi postno zapoved z vso vestjo.

JAKOB MAKSIMILIJAN.

po Božjem usmiljenji škof Lavantinski,
dohtar bogoslovstva itd.

Vsem vernim Lavantinske škofije gnado in žegen Božji!

Po smerti visoko častitega gospoda kneza in škofa Antona Martina poklican na njihovo mesto Vas danes, ljubi moji! pervokrat pozdravljam kakor Vaš viši duhovni pastir, ino mislim, da mende ne bote neradi mojih besed poslušali, ker Vam nisim celo ptuj, ampak v Vaši deželi rojen in sim dosihmal tudi v Vaši škofii služil.

Zna biti, da me na tihem v svojih mislih prašate, kaj od mene pričakovati zamorete? Odkritoserčno Vam odgovorim: vse karkoli je škof katoljske cerkve Bogu in vernim, ktere je Bog njegovi skerbi izročil, storiti dolžen po opominovanji sv. apostola Pavla (II. Tim. c. 4). Ali tudi jaz marsikaj od Vas pričakujem, in imam zaupanje do Vas, da moje pričakovanje ne bo osramoteno. Kaj je to?

Pervič, da hočete stanovitni ostati v svoji ljubezni do svete katoljske vere in cerkve. Je že več kakor tavzent let, kar so Vaši predstarši malike svoje zapustili, in spoznali pravega, živega Boga, ino Sina Njegovega edinorojenega Jezusa Kristusa. Naj dražji zaklad, naj boljši dedšino ste od njih zadobili — namreč pravo vero, ino — ako po njej živite, upanje nebeško kraljestvo doseči. Kakor nekđaj sv. Pavel Tesalonicane (II. 2, 12. 14.), tudi jaz Vas danes opominjam: pomislite s hvaležnim srcem, „da vas je Bog izvolil pervine v zveličanje po posvečenji Duha in v veri resnice. Bratje! stojte tedaj terdno in se deržite zročil, ki ste se jih naučili ali po

govorjenji ali po listu našem.“ Nič naj Vas ne odverne od svete katoliške vere! Da bojo krivi preroki vstali, nam je Jezus sam naprej povedal. (Mat. 24, 11.) Zato „ne verjemite vsakemu duhu,“ piše sv. apostol Joanez (I. 4, 1), temuč skušajte duhove, ali so iz Boga; zakaj veliko lažljivih prerokov je na svet izšlo.“ Varujte se jih, pa ne bojte se jih preveč. Zakaj kdo nas zamore, ako hočemo zvesti ostati Jezusu in Njegovi cerkvi, — tako smemo s sv. Pavlom vprašati (Rim. 8, 35–39.) — ločiti od ljubezni do Jezusa Kristusa? Nobena stvar.

Ako Vam tedaj kdo poreče, ali ako kje berete: „Vsaj je vse eno, bodi si človek te ali te vere, da le pošteno živi!“ nikar se ne dajte motiti. Odgovorite mu: Ni vse eno! Resnica je sploh le ena; tudi vera mora le ena biti, ker je le en Bog, le en Gospod, Jezus Kristus. (Efež. 4, 5.) „Brez vere ni mogoče, Bogu dopasti,“ piše sv. Pavel. (Hebr. 11, 6.) Se ve, da se mora tudi pošteno živeti po volji Božji; zakaj drugače, brez dobrih del, je vera mertva (Jak. 2, 14–17.) in nič ne pomaga k večnemu življenju. —

Vera je sicer nezasluzen dar milosti Božje (Rim. 11, 30–32); ali vender se mora človek za njo truditi, da je ne zgubi, ampak da se v njej vedno bolj uterdi. Zatorej Vas prosim, ljubi moji! poslušajte radi Božji nauk, ki se Vam vsako nedeljo in praznik oznanuje. „To je večno življenje, pravi Gospod (Joan. 17, 3), „da spoznajo Tebe, samega pravega Boga, in ktere ga si poslal, Jezusa Kristusa.“ — „Vera pride (v serce človeško) skoz poslušanje“ (namreč od Boga poslanih oznanovavcov sv. evangelija), pravi sveti Pavel (Rim. 10, 17.) — Ali pa mende mašniki Vas to učijo, kar si sami izmišljujejo? Nikarte kaj takega misliti! Noben mašnik ne smeja kaj drugega učiti, kakor kar je vsa sv. katoliška cerkva od začetka do zdaj verovala in učila. Cerkva pa od pota resnice zajti nikoli ne more, ker je Jezus obljubil, pri njej ostati do konca sveta. Mat. 28, 20.) Zatorej se naša cerkva po pravici „apostoljska“ imenuje, ker ne uči nič drugega, kakor kar so nekdanji apostoli v Jezusovem imenu učili, in za kateri nauk so tudi voljno svojo kri prelili. (Efež. 2, 20.)

Na mesto Kristusa, učenika našega, je stopila njegova cerkva, da nam resnice razlaga, ktere nam je on razodel. Za tega del je djal: „Kdor vas — namestnike moje — posluša, mene posluša.“ (Luk. 10, 16.) Pa Jezus je tudi bil naj višji duhoven (mašnik). (Hebr. 4, 14.) On je sam sebe svojemu Očetu daroval na sv. križi, pa tudi ss. zakramente, posebno nekervavo daritvo sv. maše postavil. Oblast, ss. zakramente deliti, — celó grehe odpušati v Njegovem imenu tem, ki so odveze vredni, je dal namestnikom svojim, škofom in mašnikom. (Joan. 20, 23. — I. Kor. 4, 1.) — Prejemajte radi ss. zakramente, ljubi moji! Ne odlagajte od dné do dneva, se spraviti z Bogom skoz pravo pokoro in čisto spoved. Radi tudi stopite k mizi Božji, kamor Vas Jezus sam vabi, rekoč: „Pridite k meni vsi, kteri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil.“ (Mat. 11, 28.)

Kdor koli cerkve ne posluša in ne uboga, je pred Bogom kakor malikovavec, uči Jezus. Mat. 18, 17.) Zatorej ne prelomite cerkvenih zapoved, naj že post, ali službo Božjo ob nedeljah in praznikih, ali kaj drugega zadevajo. Zderžite se o dne, ki so Gospodu posvečeni, takšnih del in opravkov, ki jih cerkva prepoveduje, in ki Vas od Božje službe odvračajo. Ne izgovarjajte se, rekoč: „Si moram kaj zaslužiti, zakaj časi so težavni.“ Ali ne veste, kaj je Jezus govoril: „Kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi?“ (Mat. 16, 26.) Oj,

ljubi moji! in dušo imamo le eno in neumerjočo, in z njo je vse in na vekomaj zgubljeno! Ni se dosihmal še slišalo, da bi bil kdo obogatel s tem, kar si je ob nedeljah in praznikih z grehom pridobil.

Se nekaj vam moram na serce položiti. Naša vera, vera Kristusova, je vera prave ljubezni, miru in edinosti. Zatorej nas opominja sv. Pavel: „Ako je mogoče, kolikor je pri vas, mir imejte z vsemi ljudmi“ (Rim. 12, 18), „da bi ne bilo med vami morebiti preprirov, nevosljivosti, zabavljanja, napihovanja, puntov. (II. Kor. 12, 20.)

Naš bliženj je po Jezusovem nauku vsak človek; tudi sovražnika ne smemo čertiti, — še celo tistih ne, ki niso naše vere. Le greh in zmoto sovražiti nam je Gospod zapovedal, ne pa človeka; čeravno je ta sveta dolžnost za vsakega zmed Vas, se zapeljivcov varovati, da nam čednosti ali vere ne pokazijo. (Mat. 5. — I. Joan. 3, 15. — II. Joan. 10.)

Toliko manje naj Vas kaj drugega loči od ljubezni, ktero ste drug drugemu skazovati dolžni. Ne, postavim, razloček jezika ali naroda. Pred Bogom, piše sv. Pavel (Gal. 3, 28.), ni takšnega razločka. Zakaj ne? Ker smo vsi otroci le enega Očeta nebeskega; vsi odrešeni skoz ravno tisto kri, ktero je Sin božji na sv. križi za nas prelil; vsi poklicani k večnemu življenju. (Efež. 4.)

Bog je po svoji neskončni modrosti dopustil, da so se ljudjev mnoge narode razdelili (I. Mojz. 11.), pa od začetka ni bilo tako in tudi ne bo ostalo zmirom tako. Vsaj ves človeški rod od ravno tistih predstaršev Adama in Eve izvira (Dj. ap. 17, 26.), ino vsaj v nebesih svetniki in svetnice Boga edinoglasno hvalijo in ga hvalili bojo vekomaj, akoravno so poprej na zemlji ta ali oni jezik govorili. (Skriv. raz. 7.)

Pa nikar ne mislite, de Vam hočem braniti, svojo domovino, svoj narod, svoj jezik posebno v časti imeti in ljubiti; le to Vas prosim, ne prezrite poleg tega ljubezni in pravice, ki ste jo sploh vsim skazovati dolžni. Vsaj smo tudi vsi podložni ravno tistega svitlega cesarja, ki za nas vse enako skerbijo. Zatorej pokorni bodite Njim in deželski oblasti. „Ni oblasti,“ piše sv. Pavel (Rim. 12, 1–2.), „od drugod, kakor od Boga; kdor se tedaj oblasti ustavlja, se Božji volji ustavlja, kteri se pa ustavljajo, sami sebi pogubljenje nakopavajo.“

To, ljubi moji! sim Vam v začetku svojega višega pastirstva povedati hotel.

Težko breme zares! vem prav dobro, sem na se vzel, ali zaupam, da me bo gnada Božja podpirala, in da tudi Vi mi bote pomagali. S čim?

Vašega blaga ne poželujem, le svojih serc mi ne zaprite, kadar v imenu Jezusovem k Vam govorim. Posebno Vi mi pomagajte, predpostavljeni! Vi, hišni gospodarji in gospodinje! Cujte, da se Bog v Vaši občini, v Vasi hiši skoz razvujdanost Vaših podložnih žalil ne bode. Dajajte dober zgled tim, čez ktere Vas je Bog postavil. Zakaj „ako kdo za svoje, zlasti za domače nima skerbi, je vero zatajil in je hujski od nevernika,“ pravi sv. Pavel. (I. Tim. 5, 8.)

V Vaso molitvo se priporočujem. Prosite Boga, da bi se nad menoj in nad Vami dopolnilo, kar v litanijah molite, namreč, da bi Vas kakor pastir z naukom in zgledom z Božjo pomočjo tako vodil, da enkrat z Vami, kakor s čedo, ktero mi je naj viši pastir naših duš Jezus Kristus izročil (I. Petr. 5, 4.), večno življenje srečno dosežem.

Ker se pa zdaj že tudi bliža štiridesetdanski post, čas pokore in resnega premišljevanja terpljenja Gospoda našega Jezusa Kristusa, na katerega pragu nas cerkva z besedami sv. Pavla pozdravlja, rekoč: „Glejte, zdaj je prijetni čas; glejte zdaj je dan zveličanja (II. Kor. 6, 2.)!“ se poslužim svojega prvega pastirskega lista, da Vas za ta sveti čas tudi jaz z vso ljubeznijo svojega srca opominjam k pokori z besedami sv. Joana Kerstnika: „Storite vreden sad pokore.“ (Luk. 3, 8.) „Očistite se od vse gnjusobe mesa in duha in dopolnite posvečenje v strahu Božjem“ (II. Kor. 7, 1.), da bote, na duši in na telesu očišeni, vredni pristopiti k mizi Gospodovi, pri kateri se Vam bo velikonočno Jagnje v hrano Vaše duše podalo. Oj da bi pač upati smel, da se bojo vse moje ljube ovčice s svojimi dušnimi pastirji vred v belih oblačilih gnade Božje zbrale pri večerji velikonočnega Jagnjeta! Povem Vam, to bi bila za mene naj večji tolažba, pa tudi za angele v nebesih naj večje veselje. (Nasledva postna naredba.)

Ta - le tudi Ljubljani ne bo škodvala.

Leta 1859, ravno ko so se po storjenem miru v Vilafranki avstrijske vojske domú vračale, je avstrijski častnik v Innsbuku pri oknu v neki hiši premišljeval množice, ki so se sem ter tje gnjetle, kakor mravlje. Dasi ravno le malo ranjen, je bil vendar ves čmern in nejevoljin, in bila je njegova duša pusta, osmojena in prazna, kakor črna požar. Vidil je toliko revšine na vojski, in zlasti so mu serce tergale gerde podobe neusmiljenih ljudi, ki so brez čutila za bolečine svojega brata le na svoje lastno otenje mislile, ter kakor splasene živine bežale in bežale pred sovražnikom, ki jih je preganjal. Zgubil je bil vso vero, da bi bilo v ljudeh še kaj človeškega, in zdelo se mu je, da v vsem njih djanji in guanji nič drugega ni, kakor le samo sebično dervenje po dobičku, lastna hvata, samopridnost, malopridnost in neusmiljenost. — in Boga, kakor se ga je v mladosti učil poznati, ni več vidil v stvarniku te človeške malopridnosti. Tako je čumel brez tolažila v merzli brezupnosti, brez spoštovanja do družih, brez upanja samega zase, ter je gledal v čudno človeško mešanico. Kar zagleda majhen voz, ki mem gre, in veliko ljudi za njim. Na vozu leži človek s plahto pokrit na slami; ob nogah mu sedi oseba, ki zavolj posebne obleke in na takem kraji ne vé, kaj bi to bilo. Ravno stopi strežej v stanico. „Kaj je tukaj doli?“ ga vpraša častnik, bolj iz radovednosti kakor pa iz sočutja. Strežej reče: „Tam zunaj, nekako uro od tod, v jarku ob cesti, so našli raztepenega, na pol mertvega juda, in ravno ga pelje usmiljena sestra v svoj samostan, da ga bodo tamkej ozdravili, če je mogoče. To je, in nič drugega ne!“

Znotraj nepokoj žene častnika iz stanovanja na cesto; kakor ne vedoč gre za množico; stopi bližej k vozu, zre v usmiljeno sestro, ki je nepremakljivo svoje oči imela vperte na zdelanega juda, kakor na svojega rejenca; gre tudi še v samostan, v stanice bolnikov in umirajočih.

Tukaj vidi častnik, kako te usmiljene pobožne sestre pridno strežejo bolnikom, z enako ljubeznijo in brez razločka, naj si bo kdo kakoršne koli vere ali stanú. Premišluje tudi sam pri sebi veliki dar, ki so ga te device zavolj terpečega človeštva darovale; kako so zapustile starše in vse domače, premoženje, prostost, vse veselje tega življenja, da naj revnišim izmed človeštva, svojim bratom v Kristusu, pomoč skazujejo, noč in dan, vse svoje žive dni; in da za vse to čisto nobenega zemeljskega povračila ne morejo pričakovati. — da še celo za naj zvestejši skerbljivost dostikrat prejemajo le britkost in nar večji nehvaležnost. Vse to je obupnega častnika ozdravilo. To nesamopridno darovanje samih sebe, to dopolno zatajenje, ta

sveti poklic v tihi samoti v prid terpečega človeštva in edino le zavolj Boga — ljubeznjivi, bogoljubni pogled vsega tega je kar neprevidoma zbrisal v njegovi duši — strašno podobo unih tavzenterih terdih serc brez mile blagosercnosti in djanske pomoči na pustih z merličmi pokritih smertnih planjavah. Zopet se mu obudi vera v človekovo vrednost, v njegovo usmiljenje, in v njegovo smožnost za velike, blage, svete djanja, in pa vera v Boga, ki mu je ta čeznaravni nagib vsvaril in bo kdej vsako njegovih dobrih del poplačal.

V te pobožne in veselic premišljevanja zamaknjen se je zopet vernil v svoje stanovanje. Zdel se je meni, ki sim tudi vse to z lastnimi očmi vidil, ves spremenjen. Vidil je še enkrat v duhu na pol mertvega juda mem peljati in keršansko sestro njemu ob nogah sedeti, ki je nepremakljivo nanj gledala, kakor na svojega rejenca, ki ga ji je Bog poslal, milovesela solzica mu je oko zalila in sklical je: „To je z m a g a s v. v e r e!“ (J. Rottmund v M. Sontbl.)

Za bolnike.

Sveti oče Pij IX. so dali spovednikom oblast, da vsim takim, ki zavolj kake stanovitne bolezni ne morejo za odpustke med letom v cerkev hoditi, zamorejo namesti obhajila in obiskanja cerkve kaj drugega naložiti, samo da se vredno spovejo in od spovednika naložene pogodbe spolnijo. Tako se zamorejo bolniki vsih popolnoma in nepopolnoma odpustkov vdeleževati. Da ta dobrota nima tega namena, da bi potem bolniki z dolgo boleznijo bili zato manjkrat domá obhajani, se samo po sebi vé; to jih mora še le spodbadati, tudi po bolj pogostem obhajilu koperneti. Marsikteri domači so pa tako nevedni ali nemarni, da bolnikom, če niso ravno za smert bolni, še adventnega, ali celo tudi še velikonočnega obhajila ne oskerbijo, in tako cerkveno zapoved prelomijo. — Določilo se tako - le glasi:

DECRETUM.

Urbis et orbis.

Ex Audientia SSmi die 18. Septembris 1862.

Est hoc in more positum, quod ab animarum Pastoribus Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum in aliquibus tantum infra annum praecipuis festivitatibus ad fideles habitualiter infirmos chronicos, ob physicum permanentis aliquod impedimentum e domo egredi impotentes solemniter deferatur, proindeque hujusmodi fideles tot plenariis Indulgentiis privantur, quas consequerentur, si conditionibus injunctis adimpletis ad Sacram Eucharisticam Mensam frequentius possent accedere. Itaque quamplures animarum Curatores, alique permulti Ecclesiastici Viri humillimas preces porrexerunt Sanctissimo Domino Nostro PIO PP. IX, ut de Apostolica benignitate super hoc providere dignaretur, factaque per me infrascriptum Secretariae S. Congregationis Indulgentiarum Substitutum Eidem Sanctissimo de his moribus fidei relatione in Audientia habita die 18. Septembris 1862, Sanctitas Sua spirituali gregis sibi crediti utilitati prospiciens clementer indulsit, ut praefati Christi fideles, exceptis tamen illis, qui in Communitate morantur, acquirere possint omnes et singulas Indulgentias plenarias jam concessas vel in posterum concedendas, quasque alias acquirere possent in locis in quibus vivunt, si in eo phisico statu non essent, pro quarum acquisitione praescripta est Sacra Communio et visitatio alicujus Ecclesiae vel publici Oratorii in locis iisdem, dummodo vere poenitentes confessi, ac caeteris omnibus absolutis conditionibus, si quae injunctae fuerint, loco S. Communionis et Visitationis alia pia opera a respectivo Confessario injungenda, fideliter adimpleant. Praesenti in perpetuum validuro absque ulla Brevis ex-

peditione. Non obstantibus in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae ex Secretaria S. Congregationis Indulgentiarum et SS. Reliquiarum.

Loco † Sigilli.

F. CABD. ASQUINIUS, Praefectus.

A. Archip. Prinzivalli, Substitutus.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Ker se je zopet štiridesetdanski post približal, je naloga slehernega katoliškega kristjana, komur je pri sercu njegov lastni blagor, da tudi post spodobno posvečuje. Zraven družih pomočkov k temu dosti pripomorejo dobre v to pripravne bukve. Naj imenujemo in priporočimo torej saj nekatere.

1. „**Kalvarija**“ ali premišljevanje Jezusoviga terpljenja v petnajst križevih potih z navadnimi molitvami in prelepimi štacijskimi podobami (v usnji vez. 1 gid. 77 kr.). V prid tih bukev je veliko razumnih in v ti reči znajdenih gospodov svojo misel izreklo. Naj omenimo izmed vsih le samo ranjcega prečast. škofa Slomškega, katerih beseda ne le kakor višjega pastirja, ampak tudi kakor slovenskega pisatelja v taki reči prvo veljavo ima. List, ki so ga do prečast. gosp. stoljnega dekana Jož. Zupana pisali takrat, ko je bila „**Kalvarija**“ ravno na svetlo prišla, spričuje, kako ljubo in drago jim je bilo (vsako delo, od kterega so pričakovali sadu v ča-ni in večni prid slovenskega ljudstva.) Kakor drag spominček iz njih roke naj tukaj Njih list podamo. Pišejo namreč: „Prečastljivi gospod stoljni in mestni fajmošter! Visokospoštovani gospod in prijatelj! — Prejel sim 5. sveč. mi dobrotno poslano **Kalvarijo**; serčna hvala Vam za ta tako ljubeznjivi dar! Vošim pa tudi srečo, da ste to lepo in pobožno delo v kljub vsem zadržkom dopolnili, in ste obogatili Vašo prezalo stoljno cerkvo s tako ginljivim križevim potom, naše slovensko slovstvo pa s pobožnimi bukvami, ktere toliko lepega dušnega živeža obsegajo ... Beseda je čista in lahko umevna, zapopadek podučljiv in doveršen, oprava izverstna, jeklenorezue podobe posebno žive, in celo delo, kakor jaz mislim, je nar boljše izmed vsega, kar smo dozdej v tej reči imeli. Deo sint laudes! (Hvala Bogú!) — Žal mi je, da sem dal svoj postni list natisniti, preden sem dobil naznanilo teh prelepih in dobrih pobožnih bukev; rad bi jih bil o tej priliki priporočil svojim ovčicam. Pa saj tako zanesljivo upam, da bo vse segalo po **Kalvariji**“*). V dokaz so si precej rekli poslati nekaj imenovanih bukev. Naj še o ti priliki pristavimo, kako so tudi v tem pismu, kakor tolikrat zadnje leto, razodeli nekak prečutek bližnje smerti, sklenivši list: „Upal sim, da me bote, prečastljivi gospod! pretečeno jesen obiskali; ker se pa ni spolnilo, prosim, ne opustite te misli, doveršite jo, dokler še živim itd.“

2. **Getzemani in Golgota**, vsim znane bukve iz premišljevanj Jezusoviga terpljenja pobožne nune Ane Katarine iz Emeriha, poslovenjene po gosp. J. Volčiču.

3. **Križev pot za duše v vica**, ki se posebno za postni čas podá, de duše iz nezmernege studenta Jezusovega terpljenja ohladek in tolažilo zajemajo.

4. **Postne pridige** od Jezusoviga terpljenja, po sv. Alfonsu Ligvorju in po redu žalostniga dela sv. rozenkranca

izdelane, so pripravne za domače branje in cerkveno rabo. (Poslednje dvoje po 20 nkr.).

5. **Večni mesec** za žive in mertve, ki je ravno zdaj s kratkimi zgledi pomnožen prišel na svetlo, služi posebno za posvečevanje posameznih dni in za mladino, da se po lahki in prijetni poti tudi djansko vadi tega, kar se iz katekizma uči. (C. 10 nkr.).

Vse te bukve se dobivajo pri Gerberji in drugod.

Iz Loke. — Zoper fantinske napake, zoper ponočevanje, preklinjevanje i. t. d. svetuje g. — k. v 4. listu „**Zgodnje Danice**“ kersanske družbe, ktere bi gotovo naj več izdale, ker z združenimi močmi se kaj opravi. — In glejte, tako družbo že imamo, namreč molitevno in podučivno društvo od sedanjega svetega Očeta rimskega Papeža Pija IX. poterjeno, v Gospoda pohvaljeno in z odpuškimi obdarovano, med ljudstvom znano, ki se imenuje: **Braterni sv. Ursule** za kersansko podučevanje in bratovsko opominovanje k lepemu življenju, ki obsega v sebi družbe za vse stanove: (Männer-, Frauen-, Jünglings- und Jungfrauen-Vereine oder Bünde), katerih naj imenitniši in tehtniši naloga je, eden družega vseh pregreh in napak, ter časne in večne nesreče varovati. — Naj bi vsi duhovni pastirji to društvo skusili v svoje duhovnije vpeljati s posebnim oziranjem na mladenče, in pristavili še nekatere vodila poleg teh, ki se v braternih bukvicah sv. Ursule najdejo, in z Božjo pomočjo bi se gotovo po tej poti v leti silno potrebni reči kaj doseči dalo. π. «.

V stari Loki mislijo kmali začeti staro cerkev popdirati, ter bodo novo zidali. Potreba je res; Bog daj srečo, pa zdravje verlemu gosp. dekanu Fr. Kramarju.

Iz Teržiča, 16. sveč. Da pravi kersčanski duh v sercih Slovencev veje, priča nam veliko število krasnih cerkvá po naši dragi zemlji slovenski, pa tudi njih oprava o velicah praznikih. Nočem pa danes od tega pisati, ampak omeniti le malih kapelic ali podob, ki so sem ter tje ob cestah postavljene, ker tudi na teh se znatno bere, kakošni prebivavci so tu in tam. — Kterega pravega kristjana globoko v serce ne zbode, če gre memo svetega znamenja, ki je že na pol raztergano ali pa še celo razpadeno, in ni ga človeka, da bi ga dal le količkaj popraviti? To je živa priča, da isti, ki je dal znamenje postaviti, je bil blaga duša, ki so mu svete reči gotovo pri sercu bile, in da so nasledniki njegovi tacim lepim napravam zamerli? Zapeklo serce me je, ko sem šel pred kaj časom memo starega znamenja, ki je bilo brez vse podobe. Čudno se mi to zdi, ter bližej koračim. In glej! tu sem v gledal podobo Njega, ki je svojo sveto kri za naše odrešenje dal, brez rok na tleh v blatu ležati. Poberem jo in z globokim zdihljajem v revno že na pol razpadeno kapelico položim. Urno jo potem nekako boječ naprej vbršem, mislivši sam pri sebi, da tu ni kaj prida, in se tudi nisim motil, ker čul sem od obilih hudodelstev, ki so jih hudobneži na tistim kraji storili. Kterega človeka pa v serce ne veseli, ko vidi podobo ali kapelico z lepimi podobami in o cvetečih mescih z raznimi cveticami bogato ovenčano? Kdo ne postoji pred takosnim znamenjem, zavedoč se, da je gotovo med dobrimi, pobožnimi ljudmi! — V ti zadevi je teržiška fara vse hvale vredna, in lahko mnogim v posnemo. Tu ne nahajam samo lepih ukusno opravljenih znamenj, temveč berž ko se dan v svoje černe peruti zagerne, celo zvezdice sveč ali pa kako svetilnico goreti pred podobo, kar se v temni noči kaj lepo podaja. Čul sem že marsikterega ptujca, ki ga je noč v ta kraj nanesla, reči, da ga je prijazno ginila skerb in pozornost, ki jo imajo našinci do sv. znamenj. Naj bi se tedaj na svete znamenja ob cestah, posebno pa na zidane kapelice po terjih in po vasč skerbno pazilo, da bi ne tožile prebivavcev nemarnosti in svarljive mlačnih. Ivan T.

Iz Marburga, 4. svečana. Praznik očiševanje Materje Božje je bil za vso lavantinsko škofijo, posebno pa za marburško mesto, silno imenitno in veselo godovanje.

*) Zvedši, da je bilo do Velike noči 2000 bukev oddanih, so mil. vikári pastir v poznejšem listu posebno veselje razodevali, da je tedaj med Slovenci čez 20.000 tako lepih, živih, ginljivih in k pobožnosti budnih podob razširjenih, s čimur se bo oživljal duh za cerkveno umetnost, ker v tej reči se je pri nas do zdaj le malo storilo, in ni jih slovenskih bukev, da bi bile s tolikimi in tako lepimi podobami ozaljšane. Tudi jim je zlasti dobro delo, da bodo iz branja, iz podob in njih razlaganja zlasti stari, mo-teri in bolniki zajemali veliko polajšanja in tolažila v svojim terpljenji. Vr.

Novo posvečeni knez in škof Jakob Maksimilijan so zasedli te den škofov stol sebi zaročene lavantinske škofije.

Že o svojem prihodu iz Solnograda so bili povsod silno ljubezljivo in častno sprejeti. V Gradcu na kolodvoru so se jim poklonili poslanci deželnega zbora iz naše škofije; na tukajšnjem kolodvoru pa jih je čakala o pozni večerni uri silno velika množica ljudstva vseh stanov. Mestni pevci, obdani s krasno baklado 400 luči, so slavili pred škofovo dvorano z raznimi pesmimi prihod našega novega vladika, kresi na visokem Pohorji in mogočen strel so daleč okoli po slovenskih goricah oznanovali, da je zopet pastir med ovčicami.

1. svečana je izročil stoljni kapitel knezu vladiku v „Danici“ že omenjeno novo pastirsko palico, mesto pesem v belem zavitku, semenišče bogoslovsko tri pesmi v rudečem zavitku, in mladensnica „Maksimilianum“ več pesem v raznih starih in novih jezikih v modrem zavitku. Da si tudi nihče na to ni mislil, so se sošle tedaj te pomembni den slovanske barve v rokah novega kneza, ravno kakor da bi sirotice, od sovražne sile tako hudo preganjane, tudi pri novem vladiku tistega zavetja iskale, ki so se ga pri pokojnem veselile; zaupajmo, da ga tudi naše bojo. Moti se namreč gotovo nemškutarska stranka, ktera, kakor se more po mnogih znamenjih soditi, v novem vladiku bolj gleda podpornika nemštva, kakor pa katoliškega škofa, in s svojimi neumnimi sanjarijami le zaupanje Slovencev do svojega novega duhovnega Očeta kaliti ali celo podreti hoče. Mož, nad katerim smo od nekdaj med drugimi lepimi lastnostmi zlasti pravičnost občudovali, se ne bodo znižali v slepo orodje stranke, kateri je črni pečat krivice tako razvidno na čelo vtisnjen. Pravica pa je temelj ustavne države, in enakopravnost zlati pas, ki veže razne narode v deržavljansko enoto in pot pripravlja kersanski ljubezni do zmage. Apostelj kersanske ljubezni ne sme in ne more nikdar žaliti ravnopravnosti, ako se noče pregrešiti zoper bistvo svojega poslanstva. Ravnopravnost pa edino tirjajo Slovenci, in od te tirjatve po svoji vesti nikdar in po uobeni ceni odstopiti ne morejo, pa tudi više od nje tirjati ne smejo, ako nočejo nehati biti ustavni deržavljeni. Bodimo prepričani, da se nam ta enakopravnost ne bode kalila, in ne dajmo se motiti preneglemu zmagovavnemu kriku v šotorih nam nasprotne stranke. To pa vsi vemo, da ni ne treba, ne mogoče, da bi bili vsi slovenski škofi tudi slovenski pisatelji; to ni nikdar bilo in tudi nikdar ne bo.

Na Svečnico o poli devetih so bili knez vladika v cerkvi sv. Alojzija pri tih meši, pri kateri so bili tudi vsi korarji, in razun mestne duhovšine še tudi do 90 svetnih in redovnih duhovnov iz vseh krajev te škofije. Slovensko petje bogoslovcev pri sv. meši je bilo zares izverstno in je vse pričujoče navdušilo, da se niso mogli za to pobožno veselje zadosti zahvaliti. Po meši so blagoslovili Njih Milost novo pastirsko palico, in z njo v roki so nastopili imenitno pot v stoljno cerkvo, ktera je lepo okinčana in razsvitljena pričakovala prihoda svojega ženina. Dolga procesija, pri kateri se je vdeležilo vse mestjanstvo, pa tudi obilo kmečkega ljudstva, je šla skoz več mestnih ulic, memo mnogo lepo okinčanih hiš proti tergu stoljne cerkve, na ktereга smo stopili skoz krasen, v gotiskem zlogu zdelan slavolok, ki je imel na obojni strani svetopisemsk napis: „Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem!“ in: Bog obvari tvoj vhod in izhod zdaj in vselej in vekomaj!“ Med procesijo nam je bilo zlasti zanimivo, da v tem, ko so koralisti znano predglasje: „Eecce sacerdos magnus!“ prepevali, so tudi Slovenke zadej pri procesii, od nikoga ne opomnjene, ampak po lastnem nagibu, kaj milo lavretanske litanije po slovensko začele peti, in kaj navdušeno so jih prepevale tje do vrat stoljne cerkve. Ko smo v cerkvo stopili, se je pela na

koru zahvalna pesem; po opravljenih navadnih molitvah so je bralo poterdivno pismo nadškofovo, potem so se podali knez vladika na škofov sedež. Tamkej so jih pozdravili prečastiti stoljni proš v latinskem govoru v imenu vse duhovšine, in odgovorili so vladika tudi v latinskem govoru, ter izrekli upanje, da pokoršina duhovšine ne bo hlapečevska iz strahu, ampak sinovska iz ljubezni, in poklon (homagium), ki ga bojo duhovni opravili, naj ne veljá toliko Njim, kakor velikoveč Bogú, v ktereга imenu so za pastirsko palico prijeli. Potem ko je vsa duhovšina Jim perstan poljubila, so podelili vsim pričujočim škofovski blagoslov in 40 dni odpustkov, ter se podali na priznico, kjer so z zares silno ponižno in priprosto besedo pervokrat kakor škof pozdravili svoje ovčice. Naj poprej so izgovorili zahvalo za toliko tolažljivih znamenj, s kterimi so Jim verni svoje zaupanje na znanje dajali in po znanem pregovoru: Zaupanje budi zaupanje, so rekli, da tudi oni od svojih ovčic vsega dobrega upajo. Njih vrata bodo vsim in vsak čas odperte; Njih naj več veselje bo, talaziti žalostne in pomagati vsim, kolikor bodo mogli. Le eno bi Jih bolelo, ako bi kedaj kdo kaj takega od Njih tirjal, kar bi kakor škof po svoji vesti dovoliti ne mogli; pa imajo zaupanje, da se kaj takega ne bo zgodilo. Potem so govorili od škofovskih dolžnost, ki so v sedanji dobi posebno težke, ter prosili, da naj Jim pomagajo z molitvijo. K koncu so se obrnili v molitvi k Bogu ter sklenili: „In kadar enkrat ob smertni uri tudi mojim rokam škofovska palica odpade, izroči jo drugim rokam, močnejšim od mojih; meni pa bodi usmiljen Sodnik. Amen.“ Pri teh besedah so Jih solze posilile in znotranje ginjenje Jim je skoraj glas zadušilo. Po opravitu se je gostom pri dveh mizah gostoljubno postreglo. Viši duhovstvo in gosti svetnih stanov so imeli svoj obed v škofovem dvoru, in med knezovimi napitnicami je zlasti ona za ravnopravnost Nemcev in Slovencev, v vezani besedi govorjena, vse pričujoče prav prijetno v serce ginila; — drugo duhovstvo pa je imelo obed v semenišču.

V Mariboru se natiska življenopis ranjcega škofa Slomšeka, ki ga je spisal slavnoznani gosp. špiritval Fr. Kosar. To delo, ki bo gotovo kaj prav izverstnega, bo obsegalo kakih 10 tiskanih pol, in lepsala ga bode podoba ranjcega kneza škofa in posnemani podpis njih imena (facsimile). O veliki noči bi utegnil natis dokončan biti. Pisano je v nemškem jeziku, da bodo tudi Nemci bolj spoznali izverstne lastnosti in dela, pa neomadežani značaj tega posebnega moža, ki so ga nekteri tudi napak sodili in ne poznajo njegovih velikih zaslug za človeštvo in zlasti za slovenstvo in za škofijo lavantinsko. Veljalo bo delo 1 gld., in čisti zneski se bodo obrnili za napravo novego tabernakeljna v semeniški cerkvi v Marburgu. Slovensko škofijstva bodo naprošene, naročilo med duhovstvom napraviti na ta spominek preslavnega ranjcega višjega pastirja. Tudi vredništvo „Zgod. Danice“ je pripravljeno v tej reči posredovati, ako komu kaj vstreči zamore, in voši, da bi se delo prav obilno razširilo. —

Iz Hodonina na Moravskem imamo novico, da naš znani pridni dopisovavec, v. č. g. Miroslav Hmelíček, ki bi bil rad šel med brate Bolgare, pojde v misijon v severno Ameriko v deržavo Illinois (Illinoá). Bog daj gorečemu gospodu obilnega blagoslova v prid nevednemu človeštvu.

Iz Bukurešta povzamemo iz osebnega lista te-le verstice: Tukaj je zraven 5 staroverskih 1 katoliška in 1 evangelijska cerkev. Zjutraj namesto zvonjenja na deske tolčejo. . . . Sicer so lepe hiše, večí del s plehom krite; kdor si jo dá z opeko kriti, je že revež. Moram pa zapisati tudi nekoliko, kako (staroverci) ss. 3 Kraljev dan vodo blagoslavljajo; vikši škof verže z zlatom in dražimi kamni ozaljšán križ v vodo, in ko bi trenil, nekteri cigani, ki pod kožuhom čakajo, v vodo puhnejo in v vodo verženi križ zopet na dan prinesejo, in za to dobijo plačilo 11 ce-

kinov. Tako zatelebana je še Evropa! Temu nasproti pa svojo domačijo srečno štejem, ki je rešena nezmernih zmót. Naj ti še kake male reči pišem. Oka kruha (2 1/2 lib.) veljá 10 n. kr.; mera ali bokal vina ravno toliko; oka mesa 14 n. kr.; prešič z 2 stotoma (cent) se dobi za 20 gold. Krajcarji, l. 1816 na Avstrijskem kovani, so vsi tukaj, in 30 krajc. je za dvajsetico. Bankovca tukaj še nisim vidil. Od tod pojdem, kadar dobim tvoj odgovor, »koz Galac v Carjigrad, kjer se ima železnica delati; — če pa ne, se podám v Egipt, kjer se železnica že dela (in jo tudi že imajo; Vr.), in potem, če mi Bog zdravje ohrani, v Jeruzalem in potlej domú. J. V. vodnik pri oddelku na železnici.

Z Ljubljane. Bratovšina ss. Cirila in Metoda se to leto zopet dobro razširja. Ravno smo poslali v Celje čez 400 novih udov, med njimi veliko dijakov. Podobic upamo kmali dobiti.

Razgled po kersanskim svetu.

V Aleksandrii se je stara in terdovratna turška togota zoper kristjane 30. u. m. zopet prav očitno razodela ter pokazala, koliko je upanja, da bi se moslem s kersanstvom kdaj sprijaznil. Ta dan je bil namreč francoz Conseil, vradnik pri družbi za prekop Suez-a, jezdé po mestu napaden od egiptovskega vojaka, ki mu je konja s palico vdaril. Konj poskoči, in ko vradnik vojaku kliče, da naj pri miru bo, ga uni zasramuje in s palico po glavi mahne. Conseil hudo ranjen, napadnika s pestjo mahne, tisti trenutek pa ga muselmanska derhal od vsih strani napade in nekdo ga s kamnom na glavo udari. Dasiravno omotičen, je imel vendar še toliko moči, da je ubežal v magazin nekoga g. Luigi-ta, pred katerim se je derhal ustavila. Z nekterimi prijatli se Conseil zopet podá na cesto, kjer ga pa derhal kacic 500 ljudi od njegovih tovaršev loči. Med to zbrogzo je bilo do 50 vojakov s častnikom, ki so se nar bolj sramotno obnašali. Zdaj mu verv okrog vratú veržejo, ga na tla poderejo in z nogami teptajo, bijejo, za obraz po blatu vlečejo, in zraven tega preklinjajo, ter kričijo: „Pogin kristjanom! ura je prišla! paša, ki je kristjane branil, je mertev, zdaj imamo turškega pašata!“ itd. Kako daje Conseil zopet vestal, sam ne vé. Ko se je zopet zavedel, je čutil, da ima roke na herbtu zvezane, in tako so ga vlekli med vednim tepenjem v „zabtiye“ ali ječo. Celó angleške mornarje, ki so bili priče te gujusobe, so gerdi moslemi napadali. Tudi kavasi ali beriči, ne da bi bili po dolžnosti delali, so derhali kričali: „Ne vodite ga mem frankovskih (evropejskih) staniš, ondi bi zadeli na kersanske mornarske vojake, ki bi ga utegnili oteti!“ Potem se razlega vpitje: „Res, res, v morje z njim! V vodo se mora vreči!“ Še le v „zabti“ je bil Conseil rešen, prestavši neizrečene muke in trinoženja, po francoskem poročništvu, ki ga je v svoje poslopje spravilo. — Francoski poročnik je nato postavil ministru za zunanjstvo, Zulfikar-pašatu, to zadostenje, da pred véliko francosko poročnijo morajo v 24 urah častnik in vojaki biti očitno „degradirani“ ali sramotno svoje službe in časti oropani in kazni zročeni, če ne, bodo francoski mornarski vojaki v brambo evropejcem na suho stopili. Novi namestni kralj, ko so mu to naznanili, si je izprosil pomislika do 2. svečana, ker se je bal ljuškega razdraženja. Vse druge poročništva so bile z francoskim edine. Le samo za to ceno se je mogel občni mir ohraniti. 2. sveč. pa je bilo iskano zadostovanje dano, in pa popolnoma dano; 5 vojakov, med njimi častnik, je že obsojenih za več let na galejo. Namestni kralj je bil zavoljo tega nalaš iz Kaire v Aleksandrijo poklican. Barke angleške, francoske, avstrijsanske, pruske, severno-amerikanske, holandske, švedske, danimarske in belgijske pa na povelje svojih poročnikov niso razpele svojih praporov ali bander v znamenje pozdravljenja, dokler ni bilo zadostovanje

doveršeno. — Kar se je temu francozu v Aleksandrii pripetilo, take v nebo vpijoče krivice terpijo ubogi Slovani, naši bratje, na Turškem skorej neprenehoma: kdaj bo prišel njih mili glas do usmiljenih ušes? Naj bi bili to Nemci, Francozje, Angleži, vsi časniki in ves svet bi bil napolnjen s popisi krivic, ki jih terpijo, in že davno davno bi bili pomoč imeli; tako pa se le kak jugoslovansk list sem ter tje z jokajočimi pojoka.

Svemu svetu zora puca.

Kod Balkana nije dana ...

Lesniki, jabelka in lesnika.

„Politik“, ki dosti umoslovno piše, pa spomin jo je saj zdaj zapustil, je sultanovo samosilsko in pa papeževo kersansko in ljudomilo vlado vergla v koš, ki ga imenuje „verlorene Posten.“ in meni, da obema klenka. Nji je le še „Frage der Zeit.“ kdaj bo svetna oblast papeževa svoj konec dosegla. Naj pa še mi svojo misel tako naravnost izrečemo; menimo namreč, da modrovavka „Politik“ še toliko ur ne bo živela, kolikor papeževa svetna vlada (1°). Tacih pretresov, kakor so zdaj, je papeževa vlada že dosti imela, ali vselej jih je premagala; torej tudi v sedanjih stiskah nočemo upanja zgubiti, kakor je „Politik“ spomin zgubila, ali pa ne vé rimske zgodovine. „Politik“ politizira, da gospostvo papeževo „ni od tega sveta;“ — to je res; je pa vendar „na tem svetu.“ dokler bodo ljudje papeži, in ne angeli, ki prostora ne potrebujejo. „Politik“ politizira o „reformah.“ o „zeitbedürfnissih.“ s kterimi, češ, je rimska vlada v nasprotji in ni za nje zmožna. Ali kaj čete, ko mnogotere „politike“ svet že „reformirajo.“ odkar stoji; vendar pa je marsikteri kmetič s svojim priprostim umom srečniji, zadovoljniji in bolje reformiran, kakor pa mnogi učeni modrovavci. Zakaj? Zato ker njega je vera reformirala, vera rimske cerkve; unim pa je posvetna politika zareformirala, kar jim je vera dobrega dala. — Poljski upor se v strah silnemu Moskovitarju razširja. Ledeni mož ni imel usmiljenja do katoličanstva, ne sočutja do svojih bratov po kervi, torej ni čuda, ako mu šiba proti. Ledeni mož je hudobno delal kakor samodržec, in hudoba iz samodržstva se mu s hudobo iz rovarstva povrača, zakaj rovarstva terditi ne smemo; rovarstvo je hudoba. Ker pa Bog tudi iz hudega v svoji nezmerni modrosti dobro budi; je gotovo, da bo katoliška Cerkev tudi iz tega gibanja dobiček imela. O tisočletnici ss. Cirila in Metoda utegne ledeni mož spoznati, da nima pravice ne od Boga ne od ljudi, tretji katoličanov, tretji svojih bratov. Prisiljen utegne torej biti, da bo sterl železne okove, ter bo pravičin katoličanstvu, pravičin ubogim Poljakom, in ko se bodo železne vrata razdjale, bo v novo posvetil v ohranjene obrede ss. Cirila in Metoda tudi duh teh slovenskih aposteljnov, duh rimsko-katoliški. Tako bi tisočletnica tudi iz tega malopridnega semena dober sad obrodila. — Lep zgled misijonskega sadú se naznanuje z Irskega. V grofi Tiperary ste bile že nekaj časa sovražni stranki, imenovani „triletniki“ in „štirletniki.“ ki ste se pri vsaki priložnosti tako hudo prete pale, da so se celo uboji primerili. Viksi škof v „Kašel-u“ obojno stran v pastirskem listu rezno opominja k spravi in jim oskerbi misijon po redemtoristih. „Times.“ ki je sicer znano, da katoličanov ne gledajo z milim očesom, pa naznanujejo: Obojna stran je spravljena. Viksi škof se je divjačini vperl s serčnostjo, ki mu čast dela. Misijon je dozorjen sad obrodil, kakor se vidi; ob koncu je bila sprava obojne strani. Viksi pastir jih je nagovoril, da naj po dva in dva pred-nj stopita, vsak iz ene unih dveh sovražnih strani. Pervi so prihajali pred-nj postarni možje; škof jih vprašuje, če so se do čistega spravili? Uni pa so terdili da, in so si roke podajali. Tako so sparoma

*) Ako se kje ne spolni tisto prerokovanje armaškega škofa Malahija, po katerem je le že malo papežev do Petra II. in torej do konca sveta.

po versti mem hodili, — terpelo je skoraj dve uri. Posebno imenitno je, da brat nekoga, ki je bil od druge strani ubit, je o tej priliki prišel z morivcem svojega brata pred viksega škofa in mu je roko podal ter naznanil, da je vse odpustil. — 25. u. m. so bile v protestanškem tempeljnu v Meranu nekatere okna pobite. (Corr. d. T. St.) — V okrajini Karigahalt na Irskem se je dogodila reč, ki velikošobnemu anglikanizmu ne dela kaj poštenja. Zemlja te okrajine, dasiravno v katoliški deželi, je lastina protestantov, kakor je veči del na Irskem, in protestantje niso nikoli dopustili nobene katoliške cerkve. Goreči duhovni pastir g. Meehan (r. Mih'n) pa je iznašel prepeljevalno cerkev. Dal je narediti nekako leseno kočo, v kateri je bil altar, ki se je deleč zamogel viditi, ker na eni strani so bile dveplatne vrata, ki so bile med sv. mašo odperete. To cerkev je verli pastir dal prepeljavati na vse strani svoje duhovnije, in imel je srečo, da vsako nedeljo je bilo več sto ljudi zbranih in na kolenih okrog ginljivega svetišča. V katoliški deželi ne smeti katoliške Božje službe imeti, to je ravno tako, kakor da bi kdo prepovedoval v slovenski deželi Slovenske hiše zidati. To je angleški „liberalizem.“ Še le pred nekaj časom je dopustil lastnik katoličanom zemljiše za cerkev, zato da bi dosegel izvolitev enega svojih prijatelov v parlament, t. j., v angleški državni zbor. Neka angleška imenitna gospa, ki je bila na kolenih pri Božji službi pred uno kočo, je darovala za novo cerkev, ki se bo zidala, prelepo oltarno podobo, „Marijo v nebo vzeto.“ — V Ottovilli, v ameriškanski državi Ohio, je bilo 16. listop. 9 spreobrnjenecov birmanih. — V Lukanskih toplicah je bila že l. 1861 pričeta protestanška šola, ni pa dobila stala, ker učenci (morebiti po načelih novih laških pravic?) so svojega učenika pretepli. — Lanskega leta se je prikazala nova prodajnica kužljivih bukev na mostu v Seralji. Gre pa memo imeniten duhoven, ki robo ogledavši prodajavca nagovori, da naj prodajnico zapre, kar on zasramovaje odreče. Čez dva dni pride moški, vzame bukve v roko in jih v reko zadegá; za njim pride drugi in ravno tako stori, potem tretji, četerti in tako dalje, in tergovcu z nečedno robo je bilo napovedano, da vsa njegova knjižurnica bo v vodo „špincirala,“ ako kar precej ne pobere svojih kopit. Pomagalo je, in kmal je bil prostor prazen. — V deželi „svobodne cerkve v svobodni državi“ svoboda šembrano napredva. Minister je veléval da vsaka škofovska „suspensija“ (prepoved cerkvenih opravil) je brez moči, ako ni pristavljeno kraljevo „Exequatur“ (velja ali naj se zveršuje.) To bi bilo kaj dobro za „Presse,“ kakor zavetnico nižjega duhovstva zoper višje. Vsim brez vladinega „placeta“ suspendiranim ukazuje, da naj se dohodki izplačujejo in vsi zastanki nadomestijo. — Svet uméva, kaj pomeni beseda „naprej.“ Anglež Dangleiš je začel kruh z mašinami peči, in že posnemajo Angleže tudi Francozje in Nemci. Kruh na mašine se pripravlja s kislicem in ne s kvasom. S tem testo veliko hitrejši vsahaja in kruh je menda slastniši, pa tudi za želodec lažji; prihrani se veliko kurjave, ker vsa priprava terpi le 30 minut, odpade težavno nočno delo in dosti družih pekarskih neprilik. Kruha po Dangleišu se med vsem pripravljanjem ne dotakne nobena človeška roka. Tako svet tudi v hlebčikih, rogljičkih in zemljicah napredva; le samo voz pravice, ravnopravnosti, in pa treznega prevdarka zastran bližnjega stanú po smerti preveč zastaja. „Co to będzie?“ — Petdesetletnica, od kakorsne še ni bilo slišati, se je obhajala 7. t. m. v Monastiru. L. 1813 je bila zbojela 13letna deklica Ljudovika Etzthalerica ter se na posteljico vlegla, s ktere potlej ni več vstala. Lepo je obhajala sveto leto svoje tako dolge bolezní po-božna terpinka, ter je zjutraj prejela ss. zakramente in v bližnji duhovnijski cerkvi se je za njo sv. maša brala. Domá so se vsi zbrali k skupnemu zajutreku; bolna je prejemale

vošila in marsiktere darila. Popoldne so jo obiskali mil. škof, so ji podelili sv. blagoslov, in zraven svojega lastnega darila so ji zročili tudi v imenu ondotne deželne matere, kraljice, prelepo vezane bukve „nasledvanje Kristusovo in lepo britkomartro, k vsemu temu pa čeden znesek v denaru in kraljičin pozdrav.“ Taki sad raste po greidach kersanske vere, da jo slehern vé ljubiti, ceniti in spoštovati. — V duhovnji Nižkovski na Moravskem je iz evang. verstva v katoliško Cerkev prestopila 21letna Elizabeta Najedli. — Prizadevanje Bolgarov, se z rimsko Cerkvijo zediniti, se razodeva tudi po drugih krajih, zlasti med Gerki v Carjigradu in med razkolniki v Arabii, katerih škof, 70letin starček, se je ravno podvergel rimskemu stolu in potegnil je lep del svojih ovčic seboj. V okrogu davnega Tira in Sidona se je zbudilo kopernenje za sprejetje katol. vere in že je prestopilo 4000 duš v naročje sv. Cerkve. (Tygod. kat.). — Rusija in Prusija, ki ste dobro umele poljsko vero in poljsko narodnost zatirati, ste zdaj zvezo storile, da bi tudi poljski vpor zaterli, ki ste ga s svojo goropadnostjo podpihovali. Avstrija tej zvezi ni pristopila, in „Donauztg.“ pravi, da Avstrija je vaelej spoštovala dve naj imenitniši reči poljskega življenja, narodnost in katoličanstvo, da ji torej zdaj o punktu ni potreba nenavadnih narédb za ohranjenje svojih posestev, kakor jih delate Rusija in Prusija. — Sicer pa méni rusovska gerdobija poljski vpor z gerdobijo zadušiti, ker pripovedujejo se marsiktere ostudnosti, ki jih rusovska vojašina celo z nezadolženimi počenja, menda, ker zadolženih premagati ne more. „Czas“ piše, da je general Ramsaj povelje dal, po vsih mestih in vaséh, kjer koli bi se vporni duh pokazal, vse prebivavce brez razločka spola in starosti moriti. Ruska vlada je svojim vojakom celo prepovedala, pobite Poljce pokopavati; pa ne le samo tega, temveč še stražo imajo pri merličih na polji, da jih drugi pokopavati ne smejo. Sicer je navada, da se pokopujejo še tisti, ki na vislicah življenje sklenejo; nad mrtvimi se mašuje le barbarstvo. — Pravijo, da celo tudi po rusovskih okrajinah se vpor vnéma, na Poljskem pa je sploh silna razdraženost zoper Ruse. Krivoverca Rus in Prus sta s katoličani neusmiljeno in krivično delala; zdaj se jima pa s hudim povračuje, tako da Rus na Poljskem je že brez glave, Prus se pa ves tresé, ker ga tudi huda vest peče. Bog pa utolaži strašni punt, ki je grozovitna reč za dušo in telo, in daj podložnim dolžno pokoršino, vladarjem pa pravico in miločutnost do podložnih.

Duhovske spremembe.

V goriški nadškofii. Izvoljen in poterjen je fajmošter nove fare v Št. Martinu v Berdah kaplan ondotnji č. g. Andr. Pigel; — umrl je č. g. Filip Brezovščik, fajmošter na Št. Viški gori, 51 lét star. R. I. P.!

V ljubljanski škofii. Umerl je gosp. Anton Hribar, duhoven iz terzaške škofije v pokoji, 6. t. m. v Loki. R. I. P.!

V lavantinski škofii. Prečastita gg. Jožef Ulaga, dohtar bogoslovstva, učitelj svetopisemskih predmetov starega zakona in semeniški podvodja — in Matija Modrinjak, dvorni kaplan in konsistorialni tajnik sta izvoljena konsistorialna svetovavca. — Preč. gg. Anton Centrih, dekan Rogški, — in Jožef Treplak, župnik v predmestni fari sv. Magdalene, sta izvoljena duhovna svetovavca. — Č. g. Jakob Globočnik, jubilirani mešnik in farmešter v počitku, je umrl. R. I. P.!

Pogovori z gg. dopisovavci.

G. Fr. K.: Gratias! — G. F. Šr.: Nam je prav žal, upamo pa, da se poravná. — V. č. g. K. v T.: S posebno hvalečnostjo prejeli. — G. J. T.: Nam bo vaelej drago. G. P. v G.: Z veseljem prejeli; odgovor po pošti.